

A KGST szerepe a szocialista országok életében

A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa 1949-ben alakult és az azóta eltelt időszak bebizonyította létrehozásának szükségességét. Az elért eredmények igazolják, hogy a szocialista országok közötti új típusú gazdasági kapcsolatok megerősödtek, tartóssá váltak és fokozódott a magasabb szintre emelkedtek.

Közvetlenül a II. világháború után a szocialista országok gazdasági együttműködésének kezdeti szakaszára az egyes országok közötti árucserére volt a jellemző, továbbá olyan termékek szállítása, amelyek elsősorban a segélynyújtást szolgálták, vagy esetleg az egyes országokban meglévő aránytalanságok leküzdését. A későbbiek során a szocialista országok ebből — az eddig lényegében nem tervszerű — árucseréről mindinkább kezdtek áttérni a tervszerű és tartós nemzetközi gazdasági kapcsolatok megteremtésére. A Szovjetunió és a szocialista országok rövidesen felszámolták a háborús károkat, rátertek a békés gazdasági építésre ami kifejlesztette az egyre nagyobb arányú egymásközi árucserét is.

A szocialista termelés alapjainak lerakása, az új típusú gazdasági kapcsolatok kialakulása, valamint a tervben egyre nagyobb súlyt kapó távlati tervezés nem nélkülözhetette a szocialista országok olyan gazdasági fórumát, amely hatékonyan segíti elő mind az egyes országok, mind az egész szocialista tábor fejlődését. Ez volt többek között az egyik legfontosabb oka a szervezet létrehozásának. A másik nem kevésbé fontos tényező az, hogy a II. világháború után a tőkés országok részéről megnyilvánuló diszkriminációs gazdaságpolitika olyan intézkedéseket kívánt, amelyek minden körülmények között biztosítják a szocialista országok tervszerű fejlődését.

A szocialista országok által létrehozott tervszerű gazdasági együttműködési rendszernek megmunkaosztásának ma már létfontosságú szerepe van fejlődésükben. A szocialista országok közötti kialakult nemzetközi munkaosztás és kooperáció eme országok céltudatos gazdasági intézkedéseinek eredménye. A szocialista országok közötti nemzetközi munkaosztás kialakítása fokozatosan, az egyes országok gazdasági erejéhez és adottságaihoz képest alakult ki.

A szervezet — megalakulása óta — minőségi fejlődés fokozatán ment át. 1949—1950-ben a gazdasági kapcsolatok lényegében a külkereskedelmi kapcsolatokra és a hitelnyújtásra

korlátozódtak. A kereskedelmi egyezmények is főleg rövid lejáratúak voltak. A szocialista államok közötti kapcsolatok alapvető célja abban az időben is az volt, hogy a gazdasági fejlődésüket meggyorsítsák és a lakosság közszükségleti cikkeivel való ellátását megjavítsák.

1951-ben már kezdett kibontakozni a technikai, tudományos együttműködés. Később az egyes országok gazdaságának differenciáltsága indokolta, hogy tovább törekedjenek a gazdasági kapcsolataikat és a szocialista munkamegosztás egy magasabb szintjét valósítsák meg. Ennek megfelelően a KGST-országok együttműködésében mind nagyobb szerepet kapott és kap ma is a távlati gazdasági kapcsolatokban a tervek koordinálása. A nemzetközi kapcsolatokban a tervek koordinálása minőségileg új jelenség és csak a szocialista világrendszerre jellemző.

Ma a szocialista országok együttműködésének egyik legfejlettebb iránya a termelés nemzetközi szakosítása és kooperációja. A termelés nemzetközi szakosításának szükségessége nemcsak az egyes országok eltérő természeti feltételeiből következik, hanem a termelés magasabb fokú koncentrációja és a hatékonyabb termelés követelménye is szükségessé teszi.

A jelenlegi modern termelői erő lehetőségei teszik nagy számban történő gazdasági gyártását egyes termékeknek. Az így előállított termékek mennyisége azonban a legtöbb esetben meghaladja egy-egy ország ha-

zai szükségletét — kivétel a Szovjetunió óriási belföldi piaca révén. Más országok inkább sokféle terméket, de mindegyikből kisebb mennyiséget igényelnek. Ilyen körülmények között a gazdaságosság szempontjai nemzetközi termelési szakosítást igényelnek.

Az utóbbi 8—10 év alatt a KGST-szervek, csak a gépipar területén több mint 65 alapvető gépgyártási termék-csoport egységesítésére és tipizálására dolgoztak ki ajánlást. Ennek eredményeként a KGST-országokban lényegesen csökkent a gyártott géptípusok száma és az egységesített, tipizált gépipari gyártmányok termelésében jelentős méretű és az érdekelt országok számára kölcsönösen előnyös specializáció és kooperáció bontakozott ki.

Jelenleg ez a szakosítás mintegy 1600 fajta gép és berendezés gyártására terjed ki. Természetesen az e téren kétségtelenül kimutatható fejlődés még mindig csak a szakosítás első lépéseinek tekinthető.

A Barátság-közlajvezeték, az egységes energiarendszer, a közös vagonpark, az Egyesített Atomkutató Intézet, a Nemzetközi Gazdasági Együttműködési Bank, a hírközlés rendszere — és több

más, a szocialista országok eredményes együttműködésének egy-egy mérföldkővet jelentik. Magyarország nép-gazdasága az együttműködés eredményeként már eddig is igen sok hasznot látta a KGST-nek, s a hasznosság irányzata kétségtelenül fokozódó.

Tóth István

Terven felül téglák milliói

Az EM Téglá- és Cserépiari Tröszt mintegy 170 gyára az idei terven felül mintegy 10 millió téglának megfelelő falazóanyagot ad az országnak. Az igények azonban jóval nagyobbak.

Rendkívül jelentős tehát, hogy a tröszt vezetőinek intézkedésére most meghosszabbították a téglapréseleti időnyt. A szokásosnál gyorsabban készítették elő a téli nagyjavítást is.

Elutazott az amerikai kereskedelmi küldöttség

Pénteken elutazott Budapestre az a nyolctagú amerikai hivatalos kereskedelmi küldöttség, amely Robert E. Simpsonnak, az USA Kereskedelemügyi Minisztériuma igazgatójának vezetésével október 15-e óta tartózkodott Magyarországon.

A Külkereskedelmi Minisztériumban és számos külkereskedelmi vállalatnál tett látogatás és ipari üze-

mek megtekintése után az összefoglaló megbeszélésen R. E. Simpson köszönetet mondott a magyar hivatalos és üzleti köröknek, Sós Istvánnak, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnökhelyettesének. A küldöttség látogatása alkalmából adott fogadásán megjelent Bacsoni Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes is. (MTI)

Félelem és fájdalom nélkül

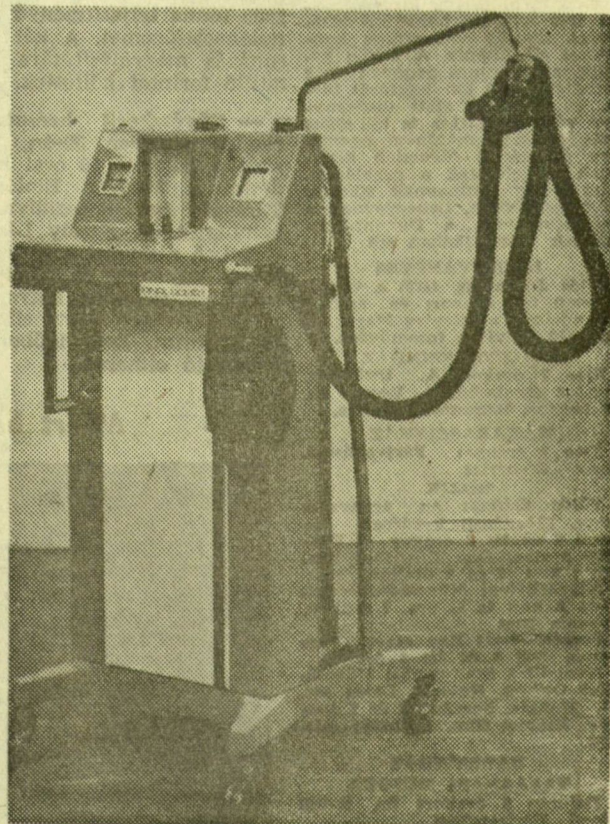
Gyártásra vár a szegedi orvosok négyéves találmánya

A fájdalommentes szülés problémája régóta foglalkoztatja az orvosokat, de az eddigi kísérletek jobbra csak pszichikai alapon folytattak a különböző országokban. Ezek a próbálkozások valamennyien abból a helyes megfontolásból indultak el, hogy ha sikerül legyőzni a fájdalom előrelátó várható fájdalmat megelőző mágikus félelmet — már lényegesen kisebb fájdalommal járna maga a szülési folyamat. A Szovjetunióban a terhesség egész ideje alatt tanfolyamok, előadások szervezésével igyekeztek csökkenteni az ismeretlenből való túlzott félelmet, s lényegében ugyanezt teszi Franciaországban a Riedl-féle módszer is. Mindez azonban nem lehet teljes egészen addig, míg valamilyen gyógyszeres kiegészítéssel nem párosul.

Aktuális vált

Ezt a gyógyszeres kiegészítést, helyesebben kezelést oldotta meg a szegedi szülészeti és nőgyógyászati klinika orvoskutatónak készültke: az analomat. Erdemes nyomon kísérni az eszmefuttatást, mely az új módszer működését elvéhez vezet.

A szülés két részre bontható: egy szükséges méhösszehúzóásra, ami világra segíti a csecsemőt, és egy szükségtelen fájdalomra, ami

Az analomat egyetlen példánya a szegedi klinikán

a magzat kipréselésével járhatók, hiszen az anyának Ez utóbbinak régen megvolt a maga értelme, funkciója. A tudomány bebizonyította, hogy az összhangot ez a fájdalommal jel figyelmeztette a szülés közeledtére, s erre az önmagára keresett valami nyugodt helyet magának. Ma-napság persze az ilyen fajta jelzés már kevésbé hasznos, megszüntetése tehát aktuális vált. Még a vallás is túljutott a biblikán azon tételén, hogy az anyának fájdalommal kell szülnie gyermekét...

Altatni nem lehet

Csupán „néhány” kíváncsi merül fel minden új módszer alkalmazásánál. Ilyen, hogy a fájdalomcsillapítás ne ártson se a vájódó asszonynak, se a magzatnak; a szülés aktusa ne húzódjon el, ne legyen szükség több orvosi beavatkozásra; valamint hogy ne legyen drága, bonyolult, hozzáférhetetlen az új módszer, és lehetőleg a szülés egész ideje alatt hasson. Mindehhez hozzá-tartozik még, hogy a gyógyszeres használatos csillapítók — altató, gázok, gözők — itt nem alkalmaz-

maximális erőt kell kifejtenie a szülés érdekében, altatása tehát gyermeke halálát okozná.

Mindezen igények kielégítésére a nitrogén-dioxid, úgynevezett nevetető gáznak (dinitrogén-dioxid) alkalmazása kínálkozik. Ez a szervezetre nézve teljesen ártalmatlan, néhány lélegzetvétel után hatása megszűnik, éppen ezért más altatószerek-nél is gyakran használják kiegészítőként, erős fájdalomcsillapítóként.

Egy „kis akadály”

Ezt a nevetető gázt azonban szülésnél nem célszerű folyamatosan adagolni, mivel a fájdalom szakaszosan és ideiglenesen jelentkezik. Csupán a fájdalomérzés pillanatában gazdaságos alkalmazni, különben jelentős mennyiség kárba vész. A szegedi orvosok találmánya éppen abban áll, hogy gázt csak a szükséges kritikus pillanatokban juttatja a vájódó asszony szervezetébe. Erre szolgál a tudóvezérlő. A szülő nő a készülék végén elhelyezett maszkot a fájdalomérzés pillanatában arcára teszi, s lélegzésével automatikusan megnyitja a szelepeket, ahonnan az oxigénnel kevert nevetető gáz közvetlenül a szervezetébe kerül. A vezérlést, vagyis a gáz bekapcsolását tehát saját maga végzi.

Ennyi az egész. Az igen egyszerű és praktikus készülék még 1962-ben kísérletezték ki a szegedi kutatók, s egy évre rá a Medicor Művek el is készítette az első gyári mintapéldányt. A szerkezetet több hazai és külföldi kiállításon bemutatták, Szegedre visszaküldött egyetlen darabját a klinikán körülbüti 250 esetben már felhasználják — sikerrel. De ez is „romlandó” anyag lévén — a készülék három éve kimúlt. Szerkezetét meg mindig nem készítették meg. Vajon miért? Ha a Medicornal ez lassan megy, miért nem gyártja más? Nikolényi István

A panaszkönyv is hiánycikk?

A szegedi Hungária étteremben történt, csütörtökön délután. Két férfi ebédelni kívánt, ezért bönögészte az ételaport. Közben az asztalnál ülő előfizetéses vendég me-nüjét látván megkivánták a tojásos levest és a lucskos-káposztát pörkölttel. Kérték a felszolgálót, hogy hozzon nekik is olyan menüt kész-pénzfizetés ellenében. A felszolgáló hozta a levest, majd tudtukra adta a vendégek-nek, hogy kollégája hozza a káposztát.

Jöttek is a kollégák „sűrű, tömött sorokban” és ígérték, hozzák, de közben állandóan azt firtatták, hogy ha nem jéggyel fizetnek, akkor vajon milyen módon rendezik a számlát az éhes

vendégek. Ők is állandóan ismételték, hogy pénzzel fizetnének, magyar forinttal. Pontosan háromnegyed óra elteltével is vitakozgattak a felszolgálók, hogy vigyék, ne vigyék. Nem vitték.

Aztán jött egy újabb hulla-m, ötven is érdeklődtek, mit parancsol a kedves vendég? Hát káposztát, csak hozzák már. Nem vitték. Aztán megint egy fiatal fel-

szolgáló: „Mit parancsolnak a menülapról?” Ezután mit is parancsolhattak volna? A panaszkönyvet kérték. Arra is vártak negyedórát. Azt sem vitték. Mit tehettek ezek után az éhes vendégek? Elmentek egy másik étterembe, ahol a betérő es ebédelni vágyó vendéget valóban minden pincér vendégnek nézi.

G. I.

Híradó film a szabadtéri játékokról

Tegnap délután a fegyveres erők szegedi klubjában, meghívott közönség előtt, bemutatták azt a 30 perces híradófilm-összeállítást a Szegedi Szabadtéri Játékokról, amelyet a MAFILM híradófilm-csoportja a játékok igazgatóságának megbízásából készített.

A vetítésen Tari János, a játékok igazgatója bejelentette, tárgyalások folynak arról, hogy a filmösszeállítást eljuttassák Szeged testvérvárosába, illetőleg, hogy jövőre, a játékok kezdete előtti időszakban, a mozikban és a tv-ben vetítsék.

A fekete-fehér technikával készült összeállítás bevezetés-ként körképet ad Szegedről, bemutatja a vendégvárasra felkészült várost, az idegenforgalmi szempontból nevezetese helyeket, a Széchenyi teret, a legjellegzetesebb szobrokat, a Szőke Tisza szállóhajóját. Ezek után az előadások legszebb részeit ismerteti. A többi között láthatunk egy néhány perces, nagyon érdekes összeállítást a régi, felszabadulás előtti előadásokról. is. Az 1959 utáni bemutatók közül a Hu-

nyadi László, az Esmeralda, a Jeanne d'Arc, a Bánk bán, az Aida, a Cigánybáró, A fából faragott királyfi, a Vidróczy, a West Side story és a Turandot előadását ismerteti a híradó film.

Játékújdonságok

A Sport-, Hangszer- és Játékárú Nagykereskedelmi Vállalat november 5—13 között rendezi meg a BNV könnyűipari pavilonjában az év végi játékiállítását. A kiállítás bő választékot nyújt.

Az idén már eddig 50 féle játékújdonság került forgalomba. A picinyek részére a Futrinka utca habszivacs-ból készült lakóit kiegészítették a Sompolyogival, a PVC-ből egész tépőszőnyegre található az üzletekben. A fiúknak hálózati vasút, elemes rendőrautó, ugyancsak elemmel működő villógó, katagó géppisztoly és duplacsővű dugós vadászpuska szerezhethető. Forgatomban hozták a lakatos szerszámkészletet, a lábbal hajtható go-kart, a

Beszélgetés a színház előtt

Valamikor a gyon szeretném, nek-e. Pedig tes-ház kötelekbe tartozott. Jóné-hány éve nyugdíj-ban van már. Hosszú éveken keresztül volt a színház alkalmazottja. Nem színész volt, hanem a műszakiaknál dolgozott. Azóta is el-eljár a színházba, de csak a régi darabokat meg az operákat nézi meg. A színház előtt felbontott útburkolat hepe-hupái között találkoztunk össze. A kölcsönös idő-völés után, amikor már majdnem elhagytuk egymást, utánam-szól: — Legyen szíves hallgasson meg, na-

— No kicsodát? — Tetszik tudni, ilyenkor szoktak megemlékezni a halottakról és sajnos a színházban is éppen elég sok nagy halottja van, hogy il-lene, ha egyszer már a színház ve-zetősége, vagy szakszervezete is megemlékezne legalább néhány szál virággal az elhalt elődökről... — Nekünk ezt kényes megírni, de talán maga megemlékezne az illetékeseknek. — Szólnék, de nem tudom, hogy figyelembe ven-

Jenő István